

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

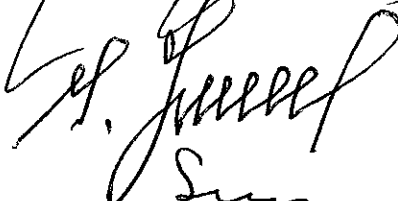
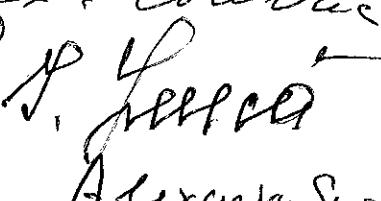

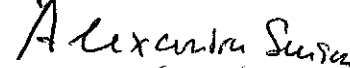
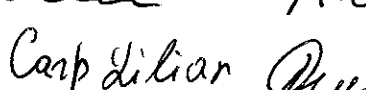

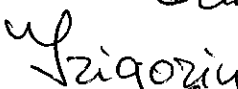
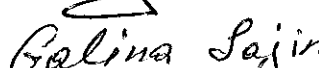

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează spre examinare Parlamentului, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de hotărâre a Parlamentului Republicii Moldova cu privire la constituirea Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile.

- Anexă:** 1. Proiectul de hotărâre;
2. Nota informativă la proiectul de hotărâre.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>445</u>		
" <u>11</u> "	<u>11</u>	20 <u>20</u>
Ora		

Deputați în Parlament:

 N. Ciubuc
 S. Gheorghiu
 S. Gheorghiu
 Sun
 Alexandra Susca
 Carp Dorian
 Ana
 Iriqozin
 Galina Sajin
 G. G. G.

H O T Ă R Î R E

cu privire la constituirea Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile

În temeiul art. 34 din Regulamentul Parlamentului, Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. – Se constituie Comisia de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile, în următoarea componență:

Președinte

Vicepreședinte

Secretar

Membri

Art. II. – Comisia de anchetă va antrena în activitatea sa toate autoritățile statului responsabile de domeniu, va audia părțile și persoanele implicate și va prezenta Parlamentului, în termen de 90 de zile, raportul privind Raportul cu privire la rezultatele și concluziile anchetei.

Art. III. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nota Informativă

la proiectul de hotărâre cu privire la constituirea Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile

Exploatarea zăcămintelor minerale utile prin diferite metode (în subteran, prin galerii orizontale sau la zi prin cariere), inevitabil provoacă un impact ecologic semnificativ. În consecință, se distrug soluri fertile, se impurifică zăcăminte, se poluează ape subterane, deseori provocându-se surpări sau alunecări de teren. În același timp, practic în toate localitățile rurale, pentru necesitățile locale se extrag în cantități reduse argilă, nisip, prundiș, piatră de construcție etc., fără evidență și autorizarea respectivă. În majoritatea cazurilor, asemenea activități se realizează fără respectarea tehnologiilor miniere de exploatare, cu încălcarea normelor de protecție a mediului în general, și a unor monumente ale naturii, în special.

Conform datelor furnizate de Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, la balanța de stat a rezervelor de substanțe minerale utile conform situației la data de 01.01.2020 sunt 17 tipuri de zăcăminte de substanțe minerale utile nemetalifere și 2 zăcăminte de petrol (Văleni) și gaz combustibil (Victorovca). În total la balanța de stat se află 427 zăcăminte de substanțe minerale utile nemetalifere, care conform gradului de valorificare industrială sunt distribuite în felul următor: 181 - exploatare; 36 - pregătite pentru valorificare; 262 - explorate de rezervă; 23 - nu se prevăd pentru valorificare. În perioada ultimilor 10 ani la patru zăcăminte au fost epuizate rezervele de substanțe minerale utile (Cruglic, Isacova, Telița-3, Solonceni). Ce ține de datele privind carierele unde s-au efectuat lucrări de recultivare biologică a terenurilor aferente, atât Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, cât și Inspectoratul pentru Protecția Mediului au comunicat că nu dispun de informații privind întreprinderile miniere care au efectuat sau nu recultivarea terenurilor afectate de lucrări miniere.

La subiectul ce ține modul de exploatare a substanțelor minerale utile, în adresa organelor de lucru ale Parlamentului Republicii Moldova, au parvenit în repetate rânduri sesizări în care se invocă că, prin activități presupus ilegale, de către anumiți agenți economici se exploatează resurse minerale utile, se folosesc irațional resurse naturale, precum și se efectuează extragerea calcarului pe terenuri agricole fără schimbarea destinației acestora și fără compensarea pierderilor pentru scoaterea acestora din circuitul agricol, cu încălcarea limitelor perimetrului minier, în lipsa proiectelor tehnice, schemelor tehnologice, planurilor de dezvoltare a lucrărilor miniere și proiectelor de recultivare a terenurilor.

Urmare a acestor sesizări, Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova a delegat Comisia parlamentară de profil să examineze minuțios aspectele ce țin de respectarea legislației de mediu și a actelor normative ce țin de folosirea și exploatarea resurselor minerale utile.

Astfel, Comisia mediu și dezvoltare regională a efectuat o vizită de lucru la una din carierele vizate. La fața locului, s-a constatat că activitățile de exploatare a zăcămintului de calcar la acea carieră continuă, ignorându-se decizia Inspectoratului pentru Protecția

Mediului de aplicare a măsurii restrictive sub forma neadmiterii folosirii neautorizate/neraționale a resurselor naturale și stoparea lucrărilor de extragere la zăcămintul menționat, până la finalizarea măsurilor de control, și obținerea actelor permissive eliberate de către Agenția de Mediu.

Totodată, potrivit informației oferite de Inspectoratul pentru Protecția Mediului în anul 2019 Direcția control geologic și resurse funciare a supus controlului planificat 22 zăcăminte de substanțe minerale, au fost exercitate și 12 controale inopinate și 12 inspectări a agenților economici care au efectuat extrageri ilegale și nu dețin drepturi de exploatare a subsolului. În procesul efectuării acțiunilor de control, au fost înregistrate un șir de încălcări, cum ar fi nerespectarea:

- cerințelor de bază la folosirea rațională și protecția subsolului;
- prevederilor contractului de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol;
- cerințelor actelor normative care reglementează condițiile de folosire și protecție a subsolului, precum și a clădirilor și construcțiilor de impactul dăunător al lucrărilor legate de folosirea subsolului, creând situații periculoase pentru viața și sănătatea populației și mediul înconjurător;
- cerințelor de bază la folosirea rațională și protecția subsolului;
- cerințelor proiectului tehnic;
- procedurii de schimbare a categoriei de destinație a terenurilor;
- admiterea acțiunilor negative asupra terenurilor agricole, asupra pădurilor și altor terenuri din afara hotarelor terenurilor atribuite în proprietate.

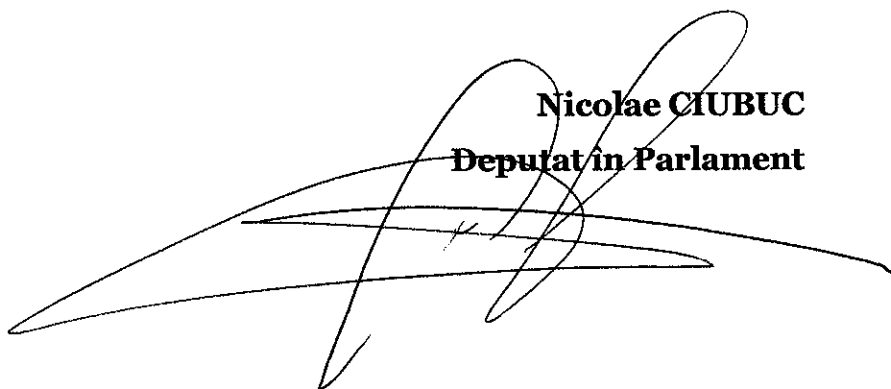
Ca urmare, suma totală a prejudiciului cauzat subsolului calculat constituie 55 817 164 lei iar solului 4 408 249 lei. Dat fiind faptul, că o parte din ele se află la examinare în instanțele de judecată, suma finală poate diferenția în urma procedurilor de contestare. Totodată, conform datelor contabile prejudiciile achitate sunt în valoare de 1 109 245 lei. În 9 cazuri acțiunile ilegale ale agenților economici cad sub incidența Codului penal, din care considerente, în conformitate cu cerințele art. 262 al Codului de Procedură Penală, în baza denunțurilor, materialele de control au fost expediate în adresa organelor de drept, care la moment sunt examinate sub aspect penal. De asemenea au fost întocmite 17 procese verbale contravenționale cu aplicarea amenzilor în valoare de 100 900 lei, dintre care achitată este suma de 42 950 lei.

Din cele expuse mai sus este evident că, activitățile de extracție a zăcămintelor minerale utile se desfășoară cu numeroase abateri de la normele legale pe întreg teritoriul Republicii Moldova. În acest domeniu conturându-se carențe de ordin legislativ care necesită a fi luate în vizor și înlăturate, cum ar fi: incertitudine în stabilirea competențelor sau dublarea competențelor autorităților responsabile pe segmentul de monitoring a stării subsolului; dublare de competențe la atribuirea sectoarelor de subsol pentru cercetare/exploatare și încheierea contractelor de cercetare/exploatare; controlul de stat ineficient la capitolul respectiv; nereglementarea exhaustivă a drepturilor și obligațiilor în cadrul gestionării resurselor naturale subterane, ceea ce a determinat lipsa informațiilor ample, credibile și justificate privind starea acestor resurse; etc..

Reieșind din aspectele expuse mai sus, precum și constatările Comisiei parlamentare de profil, cu scopul de a determina carențele cadrului legal existent ce reglementează domeniul, precum și de a elucida eventuale devieri de la o bună gestiune a rezervelor de substanțe minerale utile, acestea constituind o componentă esențială a patrimoniului public, regimul valorificării cărora determină starea mediului ambiant și dezvoltarea unor ramuri ale economiei naționale, se propune crearea Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile. Comisia de anchetă va antrena în activitatea sa toate autoritățile statului responsabile, va audia părțile și persoanele implicate și va prezenta Parlamentului, în termen de 90 de zile, Raportul cu privire la rezultatele și concluziile anchetei.

Comisa de anchetă va fi compusă din Președinte, Vicepreședinte, Secretar și membri ai Comisiei, exponenți a fiecărei fracțiuni parlamentare, care vor evalua cadrul legal existent ce reglementează domeniul și carențele generate de acesta. În contextul celor enunțate, propunem forului legislativ susținerea proiectului de hotărâre pentru crearea Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile.

Nicolae CIUBUC
Deputat în Parlament

A large, stylized handwritten signature in black ink, overlapping the printed name and title of Nicolae Ciubuc. The signature is highly fluid and abstract, with several loops and long horizontal strokes.